

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2818

Vragen van het lid **Kops** (PVV) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken en Klimaat over *Amersfoort dat reeds in 2030 geheel van het gas af wil zijn* (ingezonden 3 mei 2019).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 27 mei 2019).

Vraag 1

Kent u de Nieuwsuur-uitzending van 1 mei 2019?¹

Antwoord 1

Ja, deze uitzending is mij bekend.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het van onverantwoorde grootheidswaan getuigt dat Amersfoort reeds in 2030 geheel van het gas af wil zijn? Deelt u de mening dat deze wezenloze klimaatplannen onmogelijk, onzinnig en onbetaalbaar zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Nee, die mening deel ik niet. Wel vind ik dat de wethouder van Amersfoort heel ambitieus is, dat het van belang is het proces van besluitvorming zorgvuldig te doorlopen, te toetsen of een dergelijk tempo tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten mogelijk is en voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. In het ontwerp Klimaatakkoord is aangegeven dat het streven is om via een wijkgerichte aanpak in 2030 ca. 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen van het aardgas af te halen en in 2050 geheel aardgasvrij te zijn. Gemeenten bepalen hierbij zelf op welke wijze het beste de wijken van het aardgas af kunnen worden gehaald en voor hoeveel wijken dat geldt vóór 2030. Alle gemeenten stellen hiervoor uiterlijk in 2021 Transitievisies Warmte op. Gemeente Amersfoort is hier inmiddels al ver mee. De uitspraak van wethouder Janssen van Amersfoort om in 2030 geheel van het aardgas af te zijn is een uiting van de ambitie van het gemeentebestuur, die de komende periode met de stad, haar bewoners en bedrijven verder wordt uitgewerkt. De gemeenteraad, die de Transitievisie Warmte van Amersfoort in het najaar

¹ https://www.npostart.nl/nieuwsuur/01-05-2019/VPWON_1297090#a0b864b42

behandelt, heeft een belangrijke rol om het tempo vast te stellen. In de concept Transitievisie Warmte van Amersfoort staat verwoord, dat woningen en gebouwen op zijn vroegst in 2032 CO₂-neutraal zullen zijn, afhankelijk van het tempo waarin de wijkwarmteplannen gereed zijn, van financieringsmogelijkheden en van landelijke wet- en regelgeving.

Vraag 3

Op welke wettelijke basis kunnen gemeenten, zoals Amersfoort, momenteel huiseigenaren dwingen van het gas af te gaan?

Antwoord 3

Gemeenten hebben nu geen wettelijke grondslag om huiseigenaren te dwingen van het aardgas af te gaan. Het Rijk beziet momenteel welk samenstel van regels nodig is om de verduurzaming van de gebouwde omgeving voldoende te kunnen ondersteunen. Daarbij wordt ook gekeken naar afsluitbevoegdheden voor gemeenten. Een dergelijke bevoegdheid is bedoeld voor de gevallen dat andere middelen niet tot het gewenste effect hebben geleid. Een middel in laatste instantie dus, waarvan de toepassing in het concrete geval zorgvuldig moet gebeuren en omkleed moet zijn met voldoende waarborgen voor de belangen van de eigenaar en de bewoners van de woning.

Bij de uitwerking daarvan kan aan het volgende worden gedacht. De gemeente besluit (door het wijzigen van het gemeentelijke omgevingsplan) wanneer welke wijk van het aardgas af gaat en overgaat op een duurzaam alternatief. Dat besluit wordt voorbereid met de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De gemeente geeft kennis van het voornemen tot het nemen van het besluit. Het ontwerp van het te nemen besluit wordt ter inzage gelegd. Eenieder kan zienswijzen naar voren brengen. Tegen het gemeentelijk besluit staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tegen besluiten waarmee de gemeente in concrete gevallen uitvoering geeft aan de regels van het omgevingsplan staat de mogelijkheid van bezwaar en beroep open. Het Rijk beziet in overleg met de VNG momenteel of dit samenstel van regels voldoende is om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te ondersteunen en of dit voldoende bescherming biedt aan eigenaren en bewoners. Overigens is dwang nadrukkelijk niet het vertrekpunt in het kabinetsbeleid. Het kabinet gaat uit van een goed aanbod van een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam alternatief voor aardgas in combinatie met ontzorgings- en financieringsarrangementen. Verder leren gemeenten binnen het Programma Aardgasvrije Wijken, met proeftuinen en een kennis- en leerprogramma, op welke wijze de transitie naar aardgasvrije wijken het beste vormgegeven kan worden.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het te bizar voor woorden is dat het enerzijds steeds moeilijker is geworden om überhaupt een hypotheek te krijgen, maar anderzijds huiseigenaren wél extra leningen opgedrongen moeten kunnen worden voor allerlei onzinnige klimaatmaatregelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Nee, die mening deel ik niet. Huishoudens worden geen extra leningen opgedrongen. Huishoudens krijgen wel betere financieringsmogelijkheden, en betere subsidiemogelijkheden. Ook wordt er met opdrachtgevers en opdrachtnemers in de bouw- en installatiebranche gewerkt aan innovatie en kostenreductie. Uitgangspunt is dat de maandelijkse financieringslasten voor klimaatmaatregelen zich gaan terugverdienen via een lagere energierekening. Huishoudens kunnen daarbij zelf bepalen hoe zij energiebesparende maatregelen financieren: met eigen middelen of bijvoorbeeld een (hypothecaire) lening en of zij daarbij gebruik kunnen en willen maken van subsidieregelingen. Kredietverstrekkers moeten bij het verstrekken van (hypothecair) krediet vaststellen of de lening voor de consument verantwoord is. De Regeling hypothecair krediet bevat inkomenscriteria voor het verstrekken van hypothecair krediet en regels voor de maximale hoogte van het hypothecair krediet ten opzichte van de waarde van de woning. In de Regeling wordt extra leenruimte geboden voor energiebesparende maatregelen. De ratio hiervan is dat energiebesparende maatregelen zorgen voor een lagere

energierekening en daarmee lagere vaste lasten. Door deze besparing ontstaat extra ruimte voor hypotheeklasten.

Vraag 5

Deelt u de mening dat zowel huiseigenaren als huurders – die met «dank» aan dit kabinet hun maandelijkse lasten steeds verder omhoog zien gaan – wel wat anders aan hun hoofd hebben dan nutteloze zaken als verduurzaming en CO₂-reductie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Nee, die mening deel ik niet. In de beantwoording van eerdere – soortgelijke – vragen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 933) is aangegeven dat het Klimaatakkoord van Parijs een doorbraak is in de strijd tegen de verdere opwarming van de aarde en het kabinet er alles aan wil doen om de doelstellingen uit dit akkoord te realiseren. Verduurzaming en CO₂-reductie dragen bij aan het halen van deze doelstelling. Daarbij is het wel noodzakelijk om de kosten van het te voeren beleid zo laag mogelijk te houden. Uitgangspunt is dan ook dat de verduurzaming voor iedereen betaalbaar moet zijn en gefinancierd moet kunnen worden. Dit vormt voor het kabinet bijvoorbeeld aanleiding om met voorstellen te komen om de lasten tussen huishoudens en bedrijven evenwichtiger te verdelen zoals aangekondigd in de brief van 13 maart 2019 (Kamerstuk 32 813, nr. 307).

Vraag 6

Hoeveel «klimaateffect» behaalt Amersfoort door in 2030 geheel van het gas af te gaan? Wat is daarvan het effect op de temperatuur van de aarde? Kunt u een onderbouwde berekening verstrekken? Zo nee, waar is deze klimaatonzin naar uw mening dan feitelijk goed voor?

Antwoord 6

De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor 32% van het totale energiegebruik in Nederland en hiervoor wordt nog circa 90% aardgas gebruikt. In zijn totaliteit moeten de voorstellen in het ontwerpKlimaatakkoord voor de gebouwde omgeving bijdragen aan een reductie van de CO₂-uitstoot van 3,4 Mton in 2030 ten opzichte van het basispad. Dit is dus een aanzienlijke reductie binnen de gebouwde omgeving waar ook Amersfoort aan wil bijdragen. Het is duidelijk dat de bijdrage van een individuele gemeente zoals Amersfoort op wereldniveau niet groot is. Door in alle gemeenten en sectoren maatregelen te nemen kan Nederland haar deel van de opgave realiseren en bijdragen aan het halen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

Vraag 7

Bent u bereid de inwoners van Amersfoort – die zich, onder andere vanwege de torenhoge kosten, terecht zorgen maken – tegen deze gemeentelijke dwaling in bescherming te nemen en in te grijpen? Bent u bereid het (concept-)Klimaatakkoord en alle andere (gemeentelijke) klimaatplannen onmiddellijk door de shredder te trekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Nee, daartoe ben ik niet bereid. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de realisatie van de klimaatdoelstellingen. Hierbij zijn gemeenten vrij om zelf invulling te geven aan de wijze van verduurzaming van de gebouwde omgeving en vindt het debat hierover plaats in de gemeenteraad.